

[Gisselbæk.]

Fisken skal forsendes. Jeg kan ikke se rettere, end at Folkene i disse Fiskerlejer, saaledes som Lovforslaget er formet, ikke kan komme til at bygge Is- eller Fiskehuse derude, uden at der skal søges om Tilladelse dertil. Det vil altsaa sige, at det nærmest bliver en Naadessag, at de kan faa Adgang til at opføre de Huse, som er nødvendige, for at de kan behandle de Fisk, de faar ind. Jeg ved ogsaa, at et enkelt Medlem inden for mit Parti, nemlig det ærede 2det tingvalgte Medlem (M. C. Jensen), har været meget betænkelig derved, og det, kan jeg sige, er vi egentlig alle sammen. Derfor kunde jeg ønske, at vi fik en Ændring, hvorefter man ikke skal søge om Tilladelse til at bygge de Huse, der er nødvendige for Erhvervet. Jeg tror egentlig ikke, der er nogen, som vil lægge Fiskerne Hindringer i Vejen, men hvorfor skal vi saa vedtage en Lov, som paalægger dem at søge om Tilladelse til at opføre det nødvendige? Jeg kan ikke forstaa det rigtige deri. Der staar ogsaa i Bemærkningerne:

„Efter de senere Aars Erfaringer maa man anse det for ønskeligt, at denne Bestemmelse“ — altsaa Bestemmelsen om, at der ikke maa opføres Bygninger — „dels skærpes til et Forbud, fra hvilket der kun kan gøres Undtagelse, hvor særlige Forhold taler derfor, dels udvides til at gælde ikke blot Opførelsen af Bygninger, men ogsaa andre til Beboelse eller Udsalgssteder eller lignende bestemte Indretninger.“

Havet er jo lunefuldt. Ud for den Kommune, som jeg kender bedst, findes et Fiskerleje, og da der har været Tale om særlig Kystsikring derude, har der for et Par Dage siden været en Ingeniør fra Vandbygningsvæsenet for at se paa Forholdene. Han har nu konstateret, at der ud for det paagældende Fiskerleje næsten ikke har fundet Bortskæring Sted i over et halvt Hundrede Aar, men i Løbet af det sidste Aar er der skaaret ca. 60 m bort af Strand og Klit. Man vil forstaa, at under den Slags Forhold kan det gaa saaledes, at de nødvendige Fiskerhuse ret hurtigt maa flyttes, og derfor maa der være Adgang dertil.

I den Kommune, hvor jeg har opholdt mig i en Menneskealder, har man ude ved Stranden — man kan hverken sige æltet eller gravet Tørv, men hugget Tørv. Sandet er fløjet ind over en Skovstrækning: der ligger høje, høje Sandbanker oven paa Strækningen, som før var Skov, og der har Beboerne i Sognet i Menneskealderne hugget Tørv med svære Redskaber. Jeg kan ikke

se rettere, end at man efter det foreliggende Lovforslag vil blive forhindret i denne Tørvegravning, som er foregaaet igennem Menneskealderne. Men jeg haaber ikke, det er Meningen.

Jeg vil saa gerne sige nogle Ord om Udgifterne ved Sandflugtsdæmpningen og deres Fordeling. I Øjeblikket afholder Staten de $\frac{3}{6}$ eller Halvdelen af Udgifterne, Amterne $\frac{1}{6}$, Kommunerne $\frac{1}{6}$ og Lodsejerne $\frac{1}{6}$. Det foreslaas nu her, at for de Bælter langs med Havet, der falder ind under særlig Fredning, skal Staten overtage den Sjattedel, som ellers paahviler Lodsejerne. Jeg vilde egentlig finde det naturligt, at Staten for de smalle Bælter langs Havet overtog ikke alene Lodsejernes Sjattedel, men ogsaa den Sjattedel, som Klitkommunerne skal afholde. Jeg mener, at den store Udgift, Kommunerne har haft gennem en lang Aarrække, særlig i den sidste Tid, ikke har hvilet paa et reelt Grundlag, og naar der nu fra Statsmagtens Side gribes ind paa dette Omraade, maa Staten bære en større Del af Udgifterne. Som Statens Repræsentant møder Overklitfogeden, han er Formand i Amtskommissionen; der er nogle Klitfogder fra de nærmeste Amter, Aamtsraadet vælger en Repræsentant, og i Klitkommunerne vælges et kommunalt Medlem. Naar der i Lovforslaget staar, at Staten bærer Halvdelen af Udgifterne, skulde man tro, det var Halvdelen af *alle* de Udgifter, der flyder af Sanddæmpningen, men det er ikke Tilfældet. Ude i Kommunerne har de foruden deres Sjattedel og Lodsejernes Sjattedel Lønninger baade til det kommunale Medlem og til Klitfogeden. Jeg vilde finde det rimeligt, om alle Udgifter, der er forbundet med Sandflugtens Dæmpning, blev lagt sammen, og at Staten bar Halvdelen deraf. Da jeg i sin Tid var Sogneraadsformand, foretog jeg en Opgørelse over Udgifterne til Sandflugtens Dæmpning lige fra Skagen ned til Grænsen. I Thisted Amt var der en Kommune, som havde en Udgift til Sandflugtens Dæmpning paa 1 Kr. 37 Øre pr. Individ; den mindste Udgift, nogen Kommune havde, ændrog 3—4 Øre pr. Individ. 1 Kr. 37 Øre pr. Individ er en ret følelig Udgift til Sandflugtens Dæmpning. Den Kommission, jeg nævnte før, lægger Arbejdsplanen og fastsætter, hvilke Arbejder der skal udføres det paagældende Aar, og den fastsætter ogsaa Betalingen. Hvis Arbejdet ikke bliver udført til den fastsatte Betaling, skal Kommunen efter den gældende Lov ene bære Overskridelsen. Det finder jeg ogsaa urimeligt.

Jeg mener, at Lovforslaget bør henvises til et Udvalg, hvor vi kan drøfte baade